

УДК 343.123.12

Скулиш Євген Деонізієвич –
головний науковий співробітник Між-
відомчого науково-дослідного центру
з проблем боротьби з організованою
злочинністю при Раді національної
безпеки і оборони України, доктор
юридичних наук, професор

Проблемні питання створення Державного бюро розслідувань

У статті розглянуто актуальні питання реформування правоохоронних органів у контексті нового Кримінального процесуального кодексу України. Визначено місце та роль, яку має займати Державне бюро розслідувань у системі правоохоронних органів, органів досудового розслідування та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Ключові слова: досудове розслідування, протидія корупції, система правоохоронних органів, спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції, Державне бюро розслідувань.

Актуальність дослідження. Пропозиції щодо створення Державного бюро розслідувань (Національного бюро розслідувань, Національної служби розслідувань, Національного бюро антикорупційних розслідувань, Національного антикорупційного бюро тощо), яким вкотре лякають вітчизняних високопосадових корупціонерів, викликають сумніви та породжують полеміку серед фахівців протягом майже всього часу існування незалежної України, залишаючись при цьому не більше, ніж каменем на вимошеній добрими намірами дорозі. Втім, у зв'язку з прийняттям у квітні 2012 року нового Кримінального процесуального кодексу України, у цих пропозицій з'явилися всі шанси бути реалізованими на практиці.

Закріплену на законодавчому рівні вимогу щодо створення Державного бюро розслідувань не можна оцінювати поза загальним контекстом дій влади у сфері національної безпеки. Насамперед, потребує відповіді питання, чи стане формування нової структури першим кроком на шляху до реформування пострадянської системи правоохорон-

них органів і спеціальних служб чи залишаться черговим косметичним переформатуванням наявних сил і засобів?

Збереження майже у недоторканному вигляді радянської системи правоохоронних органів і спеціальних служб було виправдано на перших етапах розвитку незалежної України. Але сьогодні, коли українське суспільство й держава однозначно визначилися з європейським вектором розвитку і стала чітко окресленою система національних інтересів, мова має йти не про “косметичний ремонт”, а структурну перебудову правоохоронної системи. Невідкладним завданням внутрішньої політики та важливою умовою успішності євроінтеграційних і євроатлантичних спрямувань України стає розробка та запровадження комплексного реформування системи національної безпеки загалом і правоохоронних органів та спецслужб, зокрема.

З огляду на відсутність чітко визначеної концепції реформування правоохоронних органів, а також місця і ролі, які будуть відводитися Державному бюро розслідувань серед інших правоохоронних структур, у тому числі органів досудового розслідування, зазначені питання потребують ґрунтового дослідження.

Визначення проблеми та аналіз останніх публікацій. Серед представників влади, громадськості, правоохоронців, науковців і пересічних громадян немає єдиної думки щодо необхідності та доцільності створення нового правоохоронного органу, діяльність якого, насамперед, буде спрямована на протидію корупції та розслідування інших злочинів, що вчиняються високопосадовцями, суддями та співробітниками правоохоронних органів. Аналіз полеміки щодо цього питання, яка ведеться як у науковій літературі, так і в засобах масової інформації [1; 2; 3; 4; 5; 6], дозволяє дійти висновку про існування декількох, інколи прямо протилежних, точок зору на рішення щодо створення та повноважень названої структури.

Високий рівень корупції у державі, низька ефективність антикорупційної діяльності державних структур, відсутність наукового обґрунтування потреби у створенні нового правоохоронного органу та поширення правового нігілізму серед населення негативно впливають на довіру суспільства до заходів, що вживаються владою у сфері протидії корупції, зокрема, удосконалення антикорупційного законодавства та реформування правоохоронних органів.

Метою публікації є пошук оптимальних шляхів щодо удосконалення системи правоохоронних органів, які протидіють злочинності. Досягнення цієї мети можливе завдяки розв'язанню наступних завдань – висвітлення причин та умов, що спонукали до постановки питання про створення в Україні нового правоохоронного органу, наділеного повноваженнями провадження досудового розслідування; визна-

чення потреби в його створенні та аналізі обставин, за яких він дійсно може стати не лише основним спеціально уповноваженим суб'єктом, але й координатором боротьби зі злочинністю у середовищі високопосадовців, суддів і правоохоронців в Україні.

Для досягнення поставленої мети було проаналізовано стан протидії корупції в Україні, рівень злочинності у середовищі високопосадовців, суддів і правоохоронців, вивчено та використано матеріали низки міністерств і відомств, а також наукові розробки вчених, погляди фахівців-практиків і представників громадськості з цієї проблематики.

Результати дослідження, в основному, підтвердили висунуту робочу гіпотезу, що ефективність боротьби зі злочинністю в Україні залежить не лише від результативної діяльності правоохоронних органів, але й від реальної політичної волі вищого керівництва держави, відкритості влади, прозорості та зрозумілості процедур прийняття державних рішень і дієвих механізмів контролю за діяльністю державних органів з боку громадянського суспільства.

Виклад основного матеріалу. Протягом останнього часу корупція в Україні продовжує набувати ознак системного явища, яке поширює свій негативний вплив на всі сфери суспільного життя, все глибше укорінюючись у повсякденному житті як основний, швидкий і найбільш дієвий протиправний засіб вирішення будь-яких питань.

Масштаби поширення корупції продовжують залишатися однією з основних загроз національній безпеці, політичній стабільності та утвердженню верховенства права. Щорічне глобальне дослідження Transparency International засвідчило, що Україна, разом з країнами Східної і Південно-Східної Європи та Центральної Азії, сприймається світовим співтовариством як надзвичайно корумпована держава. Минулорічна позиція України у рейтингу корумпованості країн світу та загальні темпи розповсюдження корупції поставили на порядок денний питання щодо необхідності вжиття системних і послідовних заходів, які дозволять вийти з корупційної прірви [7].

Зважаючи на негативну тенденцію поширення корупції в Україні, пріоритетним напрямом державної антикорупційної політики стала кардинальна зміна підходів до протидії корупції, поєднана із удосконаленням національного антикорупційного законодавства та реформуванням правоохоронних органів. Це зумовлено тим, що проведення фундаментальних реформ у державі неможливе за такого рівня поширення корупції, у тому числі в органах державної влади, суду і правоохоронних структурах.

Розслідуванню будь-яких злочинів, учинених представниками органів державної влади, суду і правоохоронних органів, майже завжди протидіють як винні, так й інші зацікавлені особи. Зважаючи на висо-

кий рівень корумпованості українських посадовців, розслідування та судовий розгляд таких кримінальних справ, за виключенням невеликої кількості так званих “резонансних”, закінчується безрезультатно: справи, зазвичай, закриваються за реабілітуючими підставами, а за вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів винні отримують покарання, не пов’язані із позбавленням волі. Неспроможність, за таких обставин, існуючих органів досудового розслідування здійснювати провадження у кримінальних справах щодо високопосадовців, суддів і працівників правоохоронних органів сприяла прийняттю рішення щодо створення принципово нової і максимально незалежної у своїй діяльності правоохоронної структури. Реалізація цього рішення знайшла своє втілення у прийнятому в квітні 2012 року Кримінальному процесуальному кодексі України, який містить низку новел щодо зміни підслідності злочинів і створення нового правоохоронного органу, наділеного правом провадження досудового слідства – Державного бюро розслідувань.

Частина 1 ст. 216 “Підслідність” нового КПК України визначає, що слідчі органів внутрішніх справ здійснюють досудове розслідування всіх кримінальних правопорушень, передбачених Законом України про кримінальну відповідальність, крім незначної кількості тих, які віднесені до підслідності інших органів досудового розслідування (органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, безпеки та Державного бюро розслідувань).

Частиною 4 ст. 216 КПК України передбачено, що слідчі Державного бюро розслідувань, нового державного правоохоронного органу, що планується створити найближчим часом, здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, учинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України “Про державну службу”, особами, посади яких віднесено до 1–3 категорій посад, судьями та працівниками правоохоронних органів. Таким чином, у правоохоронній системі України має з’явитися ще один орган, наділений правом провадження досудового слідства [8].

Втім, результати науково-історичного огляду цього питання свідчать, що це не перша спроба створити окремий орган для розслідування злочинів, що вчиняються вищими посадовими особами або правоохоронцями, на кшталт Федерального бюро розслідувань Сполучених Штатів Америки. Так, 24 квітня 1997 року Указом Президента України було створене Національне бюро розслідувань. Основними завданнями цієї структури визначалося проведення досудового слідства та оперативно-розшукових заходів у особливо складних кримінальних справах, порушених щодо злочинів, які представляють підвищену суспільну небезпеку, а також інформаційно-аналітичної роботи з метою прогнозування динаміки злочинності у суспільстві, виявлення та усу-

нення причин і умов, що сприяють корупції та вчиненню інших тяжких і особливо тяжких злочинів [9].

Створений правоохоронний орган отримав свого керівника та відповідне службове приміщення, але далі справи не пішли. Національне бюро розслідувань припинило своє існування у 1999 році на підставі рішення Конституційного Суду України, який визнав Указ Президента України про його створення таким, що не відповідає Конституції України [10; 11; 12].

Протягом низки наступних років в Україні, з посиланням на зарубіжний досвід у сфері боротьби зі злочинністю (переважно ФБР США), регулярно розроблялися відповідні проекти законодавчих актів, які передбачали створення окремого антикорупційного правоохоронного органу. Але за результатами їх вивчення та обговорення, вони не знаходили необхідної підтримки як серед науковців і фахівців-практиків, так і у Верховній Раді України.

У практиці запозичень у сфері структурної побудови державних, у тому числі правоохоронних органів немає нічого поганого. Дійсно, навіщо винаходити “велосипед”, якщо він уже давно не лише оформлений як винахід, але й апробований на практиці. В такому випадку набагато простіше запозичити щось із позитивного досвіду, але робити це потрібно виважено, особливо у сфері правоохоронної діяльності.

Використання зарубіжного досвіду повинно співвідноситися із національною правовою системою, її специфікою та реаліями, а не представляти собою захоплення звучними і зовні привабливими назвами тієї чи іншої структури. Негативних прикладів у цій сфері можна навести безліч: перейменування сільських дільничних інспекторів на шерифів, створення на базі внутрішніх військ МВС України Національної гвардії України, об'єднання підрозділів патрульно-постової служби та автомобільної інспекції тощо. Нічого путнього з цього не вийшло, бо ініціатори перелічених реформ не мали навіть уяви стосовно кінцевої моделі, на побудову якої мобілізували чималі матеріально-фінансові та людські ресурси, йдучи завідомо порочним шляхом спроб і помилок.

На наше глибоке переконання, реформування системи правоохоронних органів, яке потребує величезних фінансово-матеріальних витрат, неодмінно повинно спиратися на висновки ґрунтовних наукових досліджень, насамперед, щодо актуальності, необхідності й доцільності проведення тієї чи іншої реформи, а також напрямів, послідовності та інтенсивності її реалізації. Ці ж наукові висновки мають стати основою для розробки ідеології, цілісної концепції та стратегії поступового комплексного реформування системи правоохоронних інституцій. Але проводити такі реформи треба без будь-якого поспіху, виважено, з урахуванням національного та міжнародного досвіду.

Втім, підходи до боротьби зі злочинністю, зокрема корупційною, у різних країнах суттєво відрізняються. В одних дієвими виявилися “класичні” західні схеми – запровадження або удосконалення антикорупційного законодавства, створення спеціально уповноважених органів протидії корупції, орієнтованих, у першу чергу, на протидію їй у вищих ешелонах влади, активна роль громадянського суспільства у виявленні корупції та забезпеченні прозорості влади.

В інших країнах пішли більш радикальним шляхом. Наприклад, у Грузії кардинально оновили державний апарат, систему правоохоронних органів, скоротили до мінімуму “корупціогенні” функції органів державної влади, а деякі з цих органів узагалі ліквідували. Тобто, пішли шляхом “менше держави – менше корупції”.

Цікавий досвід продемонстрували країни Південно-Східної Азії, де владні еліти вжили дієвих заходів до самоочищення, а вже потім перенесли власний приклад на всю систему влади. Наприклад, у Гонконгу, який тривалий час вважався найкорумпованішою фінансовою столицею світу, в 1973 році для боротьби з тотальною корупцією, яка вразила й поліцію, створили незалежну Комісію боротьби з корупцією, підпорядковану губернатору. Останній особисто призначає кожного слідчого цієї Комісії на посаду, без права звільнення протягом шести років.

У інших країнах фактором тиску на владу, аби примушування її ефективніше боротися з корупцією, стало громадянське суспільство. Так, у випадку країн Центральної і Східної Європи, які набули членства в Євросоюзі, значну роль відіграв євроінтеграційний чинник.

У США з офіційним девізом “вірність, сміливість, чесність” діє Федеральне бюро розслідувань, яке з 1931 року має статус федерального органу. Воно є дещо відмінним від інших силових структур – входить у систему Міністерства юстиції та підпорядковане безпосередньо Генеральному прокурору. Свого часу його створення диктувалося низкою об’єктивних причин і не було випадковістю. Структури, подібні до цього бюро розслідувань, як правило, виникають на переломі історичних епох і є етапом у житті цілої країни, коли на порядок денний ставиться питання – бути чи не бути цьому суспільству, йти йому в ногу з часом чи залишитися на узбіччі історичного шляху.

В Україні причини створення Державного бюро розслідувань, напевне, не стільки очевидні, хоча об’єктивна логіка історичного процесу багато в чому подібна до американського варіанту. Ресурс системи, яка базується на складному переплетінні вузькогрупових економічних і політичних інтересів, що породжують корупцію та злиття бізнесу і політики, вичерпується. Загроза виникнення соціальних катаклізмів з наступним розшаруванням суспільства, так і не об’єднаного єдиною національною ідеєю, та можливої втрати української державності мають застави-

ти вище керівництво держави і власників крупних фінансових капіталів зрозуміти необхідність реальної, а не вдовоаної, протидії корупції, що дозволить “випустити пар” справедливого суспільного невдоволення.

Необхідно згадати й іноземних інвесторів в Україні. Поява у прийнятому КПК України згадки про Державне бюро розслідувань стала результатом посиленого тиску США та Європейського Союзу на Україну, звинувачуваній у надмірній корумпованості та засиллі організованої злочинності. Так, однією із вимог ЄС до України для переходу на безвізовий режим є створення антикорупційного бюро, нового державного правоохоронного органу для протидії корупції. Логічно передбачити, що одним із пріоритетів цієї структури має стати специфічний захист правовими засобами діяльності іноземних інвесторів від руйнівного впливу вітчизняних високопосадових корупціонерів і організованої злочинності.

Втім, в українському законодавстві на сьогодні залишається не окресленим місце і роль Державного бюро розслідувань у системі правоохоронних органів (наприклад, у США за ФБР закріплено роль офіційного координатора національної системи органів досудового розслідування), не визначений порядок призначення його керівників і низка інших принципових положень, що в майбутньому може загрожувати, серед іншого, можливістю прямого несанкціонованого втручання політичних сил у повсякденну діяльність цієї структури. Все це, в сукупності з полемікою про доцільність створення Державного бюро розслідувань і скепсисом у висловах щодо цієї структури окремих представників правоохоронних органів, сприяє жвавій дискусії навколо даної проблеми.

Противники говорять про намагання окремих представників влади аргументувати необхідність утворення безпрецедентної за своїм правовим статусом і, загалом, непотрібної наддержавної правоохоронної структури. Причому вважають, що створення її може відбутися доволі оригінальним способом, а саме шляхом:

а) вибіркового, на власний розсуд, “наскикування” під цю структуру від усталених державних правоохоронних інституцій найпрестижніших і найпривабливіших функцій та повноважень;

б) переведення з їх бюджетів на бюджет бюро якомога більше коштів;

в) заволодіння нерухомістю, найновішою технікою, озброєнням та іншими матеріально-технічними цінностями, що на сьогодні є власністю діючих правоохоронних органів;

г) “переманювання” до себе найпідготовленіших фахівців правоохоронної системи.

Якщо Державне бюро розслідувань “постане” над вищими органами державної влади, народними депутатами, Генеральною прокуратурою України, всією правоохоронною системою, судами всіх рівнів, включаючи Конституційний Суд України і Верховний Суд України, то в умовах надзвичайної корумпованості владних структур, на думку опонентів, виникає щонайменше чотири запитання:

- а) кому буде підконтрольна новостворена правоохоронна структура?
- б) хто здійснюватиме нагляд за додержанням нею законів при проведеному оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування?
- в) які суди розглядатимуть справи компетенції Державного бюро розслідувань?
- г) хто буде боротися з корупцією серед працівників названого бюро?

Ураховуючи викладене, противники створення цієї структури вважають, що надії стосовно великої продуктивності Державного бюро розслідувань носять виключно віртуальний характер, а реальними вбачаються лише загрози.

Зокрема, загроза того, що на деякий період буде спровокований функціональний хаос у діяльності існуючої правоохоронної системи, зумовлений відтоком професійних кадрів у сфері боротьби зі злочинністю та розбалансуванням її фінансової і матеріально-технічної бази.

Існує також певна загроза створення репресивного “монстра”, який буде стояти над усіма гілками влади, правоохоронними органами, прокурорською й судовою системами, що може призвести до перерозподілу “ринку корупційних послуг” і трансформації Державного бюро розслідувань у “бюро переслідувань”.

Прихильники створення цієї структури аргументують свою позицію тим, що основні завдання, повноваження, порядок кадрового, фінансового і матеріально-технічного забезпечення та інші питання діяльності Державного бюро розслідувань будуть визначені у спеціальному законі. Там же має бути чітко визначена кадрова і матеріально-технічна база для створення даного бюро, його організаційна структура, порядок здійснення нагляду за діяльністю, фінансового забезпечення та взаємодії з іншими державними органами, загальна чисельність працівників, їх повноваження, правовий статус, основи соціального захисту та порядок притягнення до дисциплінарної, адміністративної і кримінальної відповідальності тощо.

Вони також вважають, що Державне бюро розслідувань повинно представляти собою незалежну від будь-якого політичного впливу та невелику за обсягом правоохоронну структуру з регіональними відділеннями, до складу якої входитимуть оперативні та слідчі підрозділи. Однією із умов його ефективної діяльності є забезпечення висококваліфікованими кадрами, технікою і фінансами. Повноваження Бюро мають бути

досить широкі, з можливістю залучати сили і засоби інших міністерств і відомств для вирішення поставлених перед ним завдань.

Ураховуючи, що основним завданням Державного бюро розслідувань буде провадження досудового розслідування щодо високопосадовців, суддів і працівників правоохоронних органів, його підпорядкування має забезпечити необхідний рівень незалежності цієї структури та виключити можливість протиправного впливу з боку зацікавлених осіб. Наприклад, у Сінгапурі, де добилися вражаючих позитивних змін у сфері протидії корупції, постійно діюче бюро з розслідувань випадків корупції наділене політичною і функціональною самостійністю [14].

У контексті викладеного, відзначимо, що проведення інституційної реформи органів, які здійснюють дізнання, досудове слідство та кримінальне переслідування у справах про корупційні злочини, передбачено Національною антикорупційною стратегією на 2011–2012 роки, схваленою Указом Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1001/2011 [15]. Проведення такої реформи спричинене тим, що нині існуюча в Україні система органів, яка протидіє корупції, включає низку різних правоохоронних структур (органів безпеки, внутрішніх справ, прокуратури і податкової служби), які часто дублюють одне одного та зосереджують основну увагу на виявленні незначних кримінальних або адміністративних корупційних правопорушень. Це зумовлене тим, що через корумпованість системи органів державної влади, суду і правоохоронних структур вони не мають достатніх реальних повноважень і дієвих засобів для ефективного попередження, виявлення, припинення та розслідування правопорушень, що вчиняються вищими посадовими особами органів державної влади, місцевого самоврядування, суддями або правоохоронцями.

Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є створення в системі кримінальної юстиції спеціалізованого органу досудового розслідування, що буде уповноважений вести об'єктивне та безпристрасне досудове слідство у справах про злочини та корупційні правопорушення, вчинені службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України “Про державну службу”, особами, посади яких віднесено до 1–3 категорій посад, суддями та працівниками правоохоронних органів. Створення такого органу має стати ефективною інституційною основою для попередження, виявлення, припинення та розслідування злочинів і забезпечити ефективну протидію особливо небезпечним корупційним правопорушенням, що вчиняються вищими посадовими особами та працівниками правоохоронних і судових органів.

Але, як доречно відзначив Генеральний прокурор України В. П. Пшонка, у КПК України, який набрав чинності 19 листопада

2012 року, передбачено, що 98 % будуть розслідувати слідчі підрозділи МВС України, 1 % – слідчі органів прокуратури та 0,5 % – слідчі підрозділи органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства та органів безпеки. Тому, на таку зміну підслідності при створенні Державного бюро розслідувань не слід допускати поспішності, а підійти до цього питання виважено [16].

Державне бюро розслідувань має відповідати наведеним нижче міжнародним стандартам, які базуються на основі аналізу практики створення та функціонування спеціалізованих антикорупційних структур у світі, а також положень відповідних міжнародних договорів:

а) незалежність від політичного та іншого незаконного впливу (структурна та операційна автономія, порядок призначення/звільнення керівника і т. ін.);

б) підзвітність органу (регулярне звітування, інформування громадськості тощо);

в) високий рівень професійної підготовки співробітників (конкурсний відбір працівників, їх навчання і т. ін.);

г) наявність достатніх повноважень для ефективної роботи (спеціальні оперативно-розшукові та слідчі заходи, доступ до фінансової інформації тощо);

д) наявність достатніх фінансових і матеріально-технічних ресурсів.

Крім інших обставин, такий підхід до цього питання зумовлений існуванням суспільної думки, що підрозділи боротьби з корупцією у системі СБ України та МВС України на даному етапі державного розвитку виконали свою функцію. Створення окремої правоохоронної структури у сфері протидії корупції в комплексі з глибокою реорганізацією правоохоронних органів відповідає інтересам забезпечення національної безпеки України. У зв'язку з цим, створення сильного та незалежного Державного бюро розслідувань на початку подібної реорганізації виглядає логічним і своєчасним кроком.

Висновки. Підсумовуючи викладене, зазначимо, що до проблеми протидії корупції у вищих органах влади, судах і правоохоронних органах України потрібно підходити ширше, ніж до вирішення вузько-профільного питання створення Державного бюро розслідувань.

По-перше, потрібно визначитися із кількістю правоохоронних органів та їх співробітників у кожному відомстві. По-друге, упорядкувати завдання та повноваження цих органів, ліквідувавши дублювання окремих функцій. По-третє, вирішити, як бути з тими структурами, які реально існують, але ефективність їх діяльності надзвичайно низька. По-четверте, розібратися, чому окремі борці з корупцією, “не за хабарі працюють, але на них живуть”. Лише після цього потрібно вирішувати, чи дійсно нам потрібно створювати якісь нові структури.

Тобто, необхідна широкомасштабна реформа всього “силового блоку” держави і, в першу чергу, – тієї її складової, що відноситься до правоохоронних органів. Тільки визначившись, яке майбутнє має бути у цих структур, в якому напрямку їх необхідно реформувати, ми можемо говорити, чи потрібна нам така структура, як Державне бюро розслідувань, і чим вона повинна займатися.

Список використаних джерел

1. Невмержицький С. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми / С. В. Невмержицький. – К. : КНТ, 2008. – 368 с.
2. Иващенко И. Национальное бюро... преследований [Электронный ресурс] / И. Иващенко // Еженедельник 2000. – 2006. – № 11 (310). – 23 марта. – Режим доступа :
<http://2000.net.ua/2000/forum/9273>.
3. Власть передумала создавать специальный орган по борьбе с коррупцией [Электронный ресурс] // Главред. – 2012. – 12 апр. – Режим доступа :
<http://glavred.info/archive/2012/04/19/083500-6.html>.
4. Мельник Е. В Украине создается Национальное бюро расследований. 15-тая попытка [Электронный ресурс] / Е. Мельник, Т. Бодня // Днепрпетровское агентство журналистских расследований. – Режим доступа :
<http://ajr.org.ua/?p=1033>.
5. Рылев К. В ожидании Страшного Суда: национальные особенности борьбы с коррупцией [Электронный ресурс] / К. Рылев // Украина криминальная. – 2012. – 31 янв. – Режим доступа :
http://cripo.com.ua/print.php?sect_id=6&aid=130462.
6. Мамченко Н. Бюро для коррупционеров [Электронный ресурс] / Н. Мамченко // Судебно-юридическая газета. – 2012. – 9 апр. – Режим доступа :
http://sug.kiev.ua/print_article.php?id_article=5291.
7. Україна за рік сильніше погрузла в корупції: 152-ге місце в світі з 182 [Електронний ресурс] // Інтерфакс-Україна. – 2011. – 1 груд. – Режим доступу :
<http://www.newsru.ua/ukraine/01dec2011/transkorr.html>.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 9–10, № 11–12, № 13. – Ст. 88.
9. Про Національне бюро розслідувань : Указ Президента України від 24 квіт. 1997 р. № 371/97 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/371/97/ed19980723>.
10. Рішення Конституційного суду України від 6 лип. 1998 р. № 10-рп/98 у справі за конституційним поданням народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Указу Президента України від 24 квіт. 1997 р. № 371 “Про національне бюро розслідувань України” (справа № 03/2444-97 від 6 лип. 1998 р.) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-98/ed19980723>.
11. Про внесення змін до Указу Президента України від 24 квітня 1997 року № 371 : Указ Президента України від 23 лип. 1998 р. № 815/98 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/815/98>.

12. Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 15 груд. 1999 р. № 1573/99 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.customs.com.ua/php/document.php?ISN=5399>.

13. Бевз В. С коррупцией борются 26 разрозненных структур, а ответственного нет [Электронный ресурс] / В. Бевз. – 2012. – 8 мая. – Режим доступа :

<http://gazeta.ua/ru/>.

14. Мирасов А. Их нравы. Как борются с коррупцией в мире [Электронный ресурс] / А. Мирасов // Zakon.kz. – 2008. – 11 июля. – Режим доступа :

<http://www.zakon.kz/115941-kak-borjutsja-s-korruptsiej-v-mire.html>.

15. Національна антикорупційна стратегія на 2011–2012 роки : схвалена Указом Президента України від 21 жовт. 2011 р. № 1001/2011 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.president.gov.ua/documents/14092.html>.

16. Пшонка В. П. Маємо 5 років для створення Державного бюро розслідувань [Електронний ресурс] / В. П. Пшонка. – 2012. – 22 серп. – Режим доступу :

<http://jeunews.com.ua/news/d0/72983>.

В статье рассмотрены актуальные вопросы реформирования правоохранительных органов в контексте принятия нового Уголовно-процессуального кодекса Украины. Определено место и роль, которую может занимать Государственное бюро расследований в системе правоохранительных органов, органов до судебного расследования и специально уполномоченных субъектов в сфере противодействия коррупции.

The article is devoted to the issues concerning the reforming of the law enforcement bodies in the context of the adoption of the new Criminal Procedure Code of Ukraine. The place and the role of the State Bureau of Investigation in the system of the law enforcement bodies, the pre-trial investigation bodies and the specially authorized subjects in the sphere of combatting corruption are determined.

Стаття надійшла до редакції журналу 2 жовтня 2013 року.